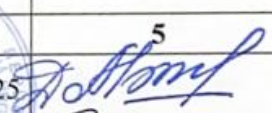
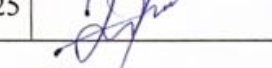

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII al REPUBLICII MOLDOVA
IMSP INSTITUTUL de MEDICINĂ URGENTĂ

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND IRIGOSCOPIA

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 02/41 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura Operațională privind irigoscopia	Departamentul Clinic de Radioimagnostică și Diagnostic de Laborator

1. Lista responsabililor de elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii operaționale.

Nr. crt.	Elemente privind responsabil/ operațiune	Numele și prenumele	Funcția	Data	Semnătura
	1	2	3	4	5
1.1.	Aprobat	Manea Diana	Director IMSP IMU	29.01.2025	
1.2.	Verificat	Maxim Igor	Vicedirector medical	27.01.2025	
1.3.	Verificat	Vovc Liviu	Șef secție Managementul Calității serviciilor medicale	24.01.2025	
1.4.	Elaborat	Zagadailov Diana	Șef Departament Clinic de Radioimagnostică	22.01.2025	

2. Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale.

Nr. Crt.	Ediția/revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei	Data de la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției
	1	2	3	4
2.1.	Ediția 1	2025		
2.2.	Revizia 1	2030		

3. Lista persoanelor la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii operaționale.

Nr. Crt.	1	2	3	4	5	6	7
3.1	Aplicare	1	Departamentul Clinic Radioimagnostică și Diagnostic de Laborator	Șef	Zagadailov Diana		
3.2	Aplicare	2	Unitatea de Primiri Urgente	Șef	Leonti Boris		
3.3.	Aplicare	3	Departamentul Clinic Chirurgie	Șef	Gafton Victor		
3.4	Aplicare	4	Departamentul Clinic Ortopedie și Traumatologie	Șef	Hîncota Dumitru		
3.5	Aplicare	5	Departamentul Clinic Neurologie,	Șef	Zota Eremei		

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 02/41 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura Operațională privind irigoscopia	Departamentul Clinic de Radioimagnostică și Diagnostic de Laborator

			Epileptologie și Boli interne				
3.6	Aplicare	6	Departamentul Clinic Neurochirurgie	Șef	Andronachi Victor		
3.7	Aplicare	7	Departamentul Clinic Anesteziologie și Terapie Intensivă	Șef	Cobîleşchi Sergiu		

4. Scopul procedurii

Scopul procedurii operaționale privind irigoscopia este de a standardiza și reglementa modul de efectuare a investigației pentru a asigura:

a) Calitatea actului medical

- Obținerea imaginilor radiologice clare și complete, necesare evaluării morfo-funcționale a colonului.
- Creșterea acurateții diagnosticului prin respectarea protocolului standardizat.

b) Siguranța pacientului

- Reducerea riscurilor de expunere la radiații prin aplicarea principiului ALARA (As Low As Reasonably Achievable).
- Prevenirea incidentelor în timpul administrării substanțelor de contrast și monitorizarea pacientului pe parcursul examinării.

c) Eficiența organizatorică

- Stabilirea clară a responsabilităților personalului medical implicat (medic radiolog, tehnician radiolog).
- Respectarea normelor și legislației
- Alinierea la normele de radioprotecție și securitate a muncii.

5. Domeniu de aplicare a procedurii operaționale cadru.

Procedura se aplică în cadrul Departamentului Clinic de Radioimagnostică, Unității de Primiri Urgente, Departamentului Clinic Chirurgie, Departamentului Clinic Ortopedie și Traumatologie, Departamentului Clinic Neurologie, Epileptologie și Boli interne, Departamentului Clinic Neurochirurgie, Departamentului Clinic Anesteziologie și Terapie Intensivă din cadrul IMSP Institutul de Medicină Urgentă.

6. Documente de referință aplicabile procedurii operaționale cadru:

- **SR EN ISO 9001:2008**, actualizat în 2015 – Sistem de management al calității. Principii fundamentale și cerințe de bază;
- **SR ISO IWA 1:2009** - Sisteme de management al calității. Linii directoare pentru îmbunătățiri de proces în organizațiile de servicii de sănătate;

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 02/41 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura Operațională privind irigoscopia	Departamentul Clinic de Radioimagnostică și Diagnostic de Laborator

- **SR CEN/TS 15224:2007** - Servicii de sănătate. Sisteme de management al calității. Ghid pentru utilizarea standardului EN ISO 9001.

6.1. Reglementări internaționale:

- Regulamentul UE nr. 1025/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind standardizarea europeană.
- Directiva 2013/59/Euratom a Consiliului Europei din 5 decembrie 2013 de stabilire a normelor de securitate de bază privind protecția împotriva pericolelor prezentate de expunerea la radiațiile ionizante și de abrogare a Directivelor 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom și 2003/122/Euratom
- Ghidurile actuale NICE (National Institute for Health and Care Excellence).

6.2. Reglementări naționale:

- Legea nr. 263/2005 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor medicale.
- Hotărâre nr.451 din 24.07.2015 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la radioprotecție, securitate radiologică în practicile de radiologie de diagnostic și radiologie intervențională.
- HOTĂRÎRE Nr. 727 din 08.09.2014 privind autorizarea activităților nucleare și radiologice
- LEGE Nr. 132 din 08.06.2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologic
- LEGE Nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal

6.3. Reglementări interne:

- Organigrama IMSP Institutul de Medicină Urgentă;
- Regulamentul intern de organizare și funcționare al IMSP Institutul de Medicină Urgentă;
- Ordinul IMSP IMU nr.93 din 08 iunie 2017 „Cu privire la implementarea procedurii cadru privind elaborarea procedurilor în cadrul IMSP Institutul de Medicină Urgentă”;
- Circuitul documentelor, inclusiv cele electronice, aprobate la nivelul IMSP Institutul de Medicină Urgentă

6.4. Date bibliografice:

- Radioimagnostic medicala /Ana Magdalena Bratu Editura „Carol Davila” 2016
- Ghid practic de radiologie medicala-vol.1-2006 /prof-univ.dr.Mircea Buruiian
- Metode si tehnici uzuale in rontgendiagnostic / dr.prof. Cezar Daniil

6.5. Alte documente:

- Ordinul IMSP Institutul de Medicină Urgentă nr.4 din 02.01.2025 „Cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Secției de Management al Calității serviciilor medicale”

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 02/41 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura Operațională privind irigosopia	Departamentul Clinic de Radioimagnostică și Diagnostic de Laborator

7. Definiții și prescurtări ale termenilor utilizați în procedură.

Nr. Crt.	Termenul	Definiția și/sau dacă este cazul, actul care definește termenul
7.1.1	Irigosopie	reprezintă metoda de vizualizare radiologică a colonului (intestinului gros) cu ajutorul unei substanțe de contrast opace(sulfatul de bariu BaSO ₄). Investigația se realizează sub control radiosopic și permite evidențierea formei, poziției, reliefului mucoasei și motilității colonului
7.1.2.	Radiografie de control	imagine statică obținută în timpul radioscopiei, necesară pentru documentarea rezultatului.
7.1.3.	Substanță de contrast baritată	suspensie pe bază de sulfat de bariu utilizată pentru opacifierea esofagului și stomacului, facilitând vizualizarea conturilor și motilității.
7.1.4.	Examinare dinamică	observație în timp real a mișcărilor colonului pe ecranul radioscopului.
7.1.5.	Radioprotecție	ansamblu de măsuri și proceduri pentru protejarea pacientului și personalului medical de expunerea excesivă la radiații ionizante.
7.1.6.	ALARA (As Low As Reasonably Achievable)	principiu de reducere a dozei de iradiere la cel mai scăzut nivel posibil, păstrând calitatea investigației.

7.2. Abrevieri ale termenilor:

Nr. Crt.	Abrevierea	Termenul abreviat
7.2.1.	PO	Procedură operațională
7.2.2.	Rx	Raze X
7.2.3.	SC	Substanță de contrast
7.2.4.	AP	Antero-posterior
7.2.5.	OBL	Oblic (incidență radiologică)
7.2.6.	DV	Decubit ventral
7.2.7.	DD	Decubit dorsal
7.2.8.	EIP	Ecran de intensificare a imaginii

8. Descrierea prezentei proceduri operaționale:

8.1 Generalități:

Irigosopia este o metodă radiologică de examinare a colonului după administrarea retrogradă a unei substanțe de contrast, sub control radiosopic, pentru evidențierea anatomiei și eventualelor leziuni.

8.2.Indicații frecvente:

- Suspiciune de tumori colorectale.
- Polipi sau formațiuni intracolonic.
- Stenoze sau obstrucții.
- Diverticuloză / diverticulită (în fază cronică).
- Malformații congenitale ale colonului.
- Anomalii de motilitate.

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 02/41 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura Operațională privind irigosopia	Departamentul Clinic de Radioimagnostică și Diagnostic de Laborator

8.3. Contraindicații

- Perforație intestinală suspectată sau confirmată.
- Colită acută severă (ulceroasă, Crohn).
- Megacolon toxic.
- Sarcină (exceptând cazurile justificate medical).
- Hipersensibilitate la substanța de contrast.

8.4. Avantaje

- Permite evaluarea în timp real a tranzitului colonic și a funcției motorii
- Oferă informații complementare colonoscopiei, în special în dolicocolon.
- Investigație relativ rapidă și neinvazivă.

8.5. Limitări

- Expunere la radiații ionizante.
- Contraindicată la pacienții cu suspiciune de perforație colonică (în acest caz se utilizează contrast hidrosolubil)
- Nu permite prelevarea de probe biologice, spre deosebire de endoscopie.

8.6. Echipament și materiale

- Aparat de radioscopie cu fluoroscopie digitală.
- Set irigoscopie (canulă rectală, tuburi, rezervor contrast).
- Substanță de contrast: sulfat de bariu sau mediu iodat hidrosolubil.
- Mănuși sterile, lubrifiant, prosoape absorbante.
- Echipament de protecție radiologică (șorț plumb, guler tiroidian).

8.7. Programarea pacienților

- Programarea pacienților din ambulator se face prin intermediul telefonic de către tehnicianul radiolog sau medicul radiolog;
- Programarea pacienților din secții *în mod programat* se face prin intermediul telefonic de către tehnicianul radiolog sau medicul radiolog.
- Programarea pacienților din secții sau reanimare sau UPU *în mod urgent* se face prin intermediul telefonic de către tehnicianul radiolog sau medicul radiolog.

8.8. Pregătirea pacienților pentru investigație (prin radiografie digitală sau radioscopie)

- Informarea pacientului despre procedură.
- Regim alimentar: dietă săracă în fibre cu 2–3 zile înainte, fără alimente solide în ziua investigației. Evitați: fructe, legume crude, varză, fasole, lactate grase, pâine integrală, dulciuri

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 02/41 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura Operațională privind irigoscopia	Departamentul Clinic de Radioimagnostică și Diagnostic de Laborator

cu fibre, băuturi carbogazoase. În ziua precedentă investigației-mesele trebuie să fie ușoare (ideal lichide sau semilichide).

- Curățarea colonului: laxative cu o zi înainte (ex. Fortrans, Diufalac etc.– conform recomandării medicului) sau prin clismă (seara și dimineața, până la evacuare clară)
- Pacientul se prezintă în cabinetul radiologic pentru examinare la data și ora programată, pregătit conform instrucțiunilor din pliantul înmănat la înregistrare, cu fișa medicală sau cu formularul 027/e trimis de la AMT respectivă.
- Se va confirma identitatea pacientului, se va explica pacientului tehnica investigației propriu-zise,
- Pacientul va fi informat despre efectele radiațiilor asupra sănătății umane și numai dacă acesta este de acord, se va efectua investigația, dar nu înainte de a se asigura că expunerea medicală este justificată, prezentând un beneficiu net superior (din compararea beneficiilor obținute cu detrimentul provocat);
- În cazul femeilor însărcinate nu se recomandă de efectuat această investigație, se propune investigații alternative-IRM abdomen, ecografie
- Dacă pacientul este de acord să facă această investigație, va semna consimțământul informat
- Datele personale ale pacientului se vor înregistra în registrul formularul nr.050/e pentru pacienții asigurați și neasigurați

8.9. Desfășurarea procedurii

8.9.1 Pregătirea sulfatului de bariu pentru irigoscopie

- Se iau **150 g pulbere sulfat de bariu**.
- Se adaugă **aprox. 200–300 ml apă caldă** într-un vas de amestec.
- Se adaugă treptat pulberea, amestecând continuu pentru a evita formarea de cocloașe.
- Se adaugă restul de apă până la 1 litru.
- Se continuă amestecarea până la obținerea unei suspensii omogene, de consistență similară cu laptele condensat.
- Se lasă câteva minute pentru degazare, apoi se toarnă în rezervorul irigatorului.

8.9.2. Poziționarea pacientului

- Pacientul în decubit lateral stâng pentru introducerea canulei rectale.

8.9.3. Administrarea substanței de contrast

- Rezervorul cu contrast este ridicat la 60–100 cm deasupra mesei.
- Contrastul se administrează lent, sub control radiosopic, pentru umplerea progresivă a colonului.

8.9.4. Tehnica

- **Irigoscopie simplă:** doar cu sulfat de bariu.

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 02/41 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura Operațională privind irigoscopia	Departamentul Clinic de Radioimagnostică și Diagnostic de Laborator

- **Irigoscopie cu dublu contrast:** bariu + insuflare de aer pentru detalii mucozale.
- Se va urmări sub ecran, contrastarea completă a colonului cu masa baritată,
- Se efectuează radiografiile în diverse incidențe (AP, PA, oblice, lateral, post-evacuare) pentru evaluarea completă.
- Finalizarea investigației- îndepărtarea canulei și igienizarea pacientului.
- După finisarea examinării, pentru a ajuta eliminarea substanței de contrast se recomandă de administrat un purgativ, pentru ca bariul produce constipație;

8.9.5. Măsuri de siguranță

- Minimizarea timpului de expunere la radiații.
- Utilizarea echipamentului de protecție radiologică.
- Monitorizarea pacientului pentru eventuale reacții adverse.

8.9.6. După procedură

- Recomandarea consumului crescut de lichide.
- Explicarea posibilelor modificări de culoare a scaunului (albicios câteva zile).
- Observarea pacientului în caz de dureri abdominale severe sau sângerare.

9. Responsabilități

- **Medicul radiolog:**
- confirmă indicația pentru investigație,
- completarea acordului informat de către pacient și explicarea completă a pașilor de efectuare a investigației.
- supraveghează procedura, interpretează imaginile, redactează raportul.
- **Tehnicianul-radiolog:**
- Pregătirea masei baritate și a sistemului de irigoscopie
- Pregătește sistemul de irigoscopie
- Poziționarea corectă a pacientului pe masa radiologică
- Asistă la administrarea contrastului per rectum sau prin stomă, asigură confortul pacientului
- Asigurarea de către tehnician că ușile din zona controlată sunt închise
- Alegerea corectă a protocolului de investigație, cu selectarea parametrilor corespunzători, Kv, mAs
- După examinare, tehnicianul este obligat să intre în încăperea de investigare pentru a verifica starea pacientului

9.1. Eliberarea rezultatelor investigațiilor prin radiografie digitală :

- Tehnicianul radiolog care a efectuat investigația, va înregistra doza de iradiere a pacientului în registrul 050/e;
- Interpretarea rezultatelor investigațiilor prin irigoscopie se realizează de către medicul radiolog.
- După finalizarea examenului radiologic, pacientul va fi rugat să aștepte sau rezultatul va fi transmis în secție;

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 02/41 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura Operațională privind irigosopia	Departamentul Clinic de Radioimagnostică și Diagnostic de Laborator

- În situația în care pacientul nu poate fi prezent la eliberarea rezultatelor, medicul radiolog poate elibera rezultatul rudelor/aparținătorilor pacientului, numai în cazul când bolnavul dă acordul semnat.
- În cazul în care pacientul nu s-a prezentat la eliberarea rezultatelor în timpul comunicat anterior, rezultatele se arhivează până la sosirea pacientului.

10. CUPRINS

Numarul componentei în cadrul procedurii operaționale	Denumirea componentei din cadrul procedurii operaționale	Pag
1	Coperta	1
2	Lista responsabililor de elaborare	2
3	Lista persoanelor la care se difuzează	2-3
4	Scopul	3
5	Domeniul de aplicare	3
6	Documente de referință	3-4
7	Definiii și abrevieri	5
8	Descrierea prezentei proceduri	5-8
9	Responsabilități	8-9
10	Cuprins	9